

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 14. DECEMBRA 1963

ŠT. 50/V.

Uredimo promet v naši železarni

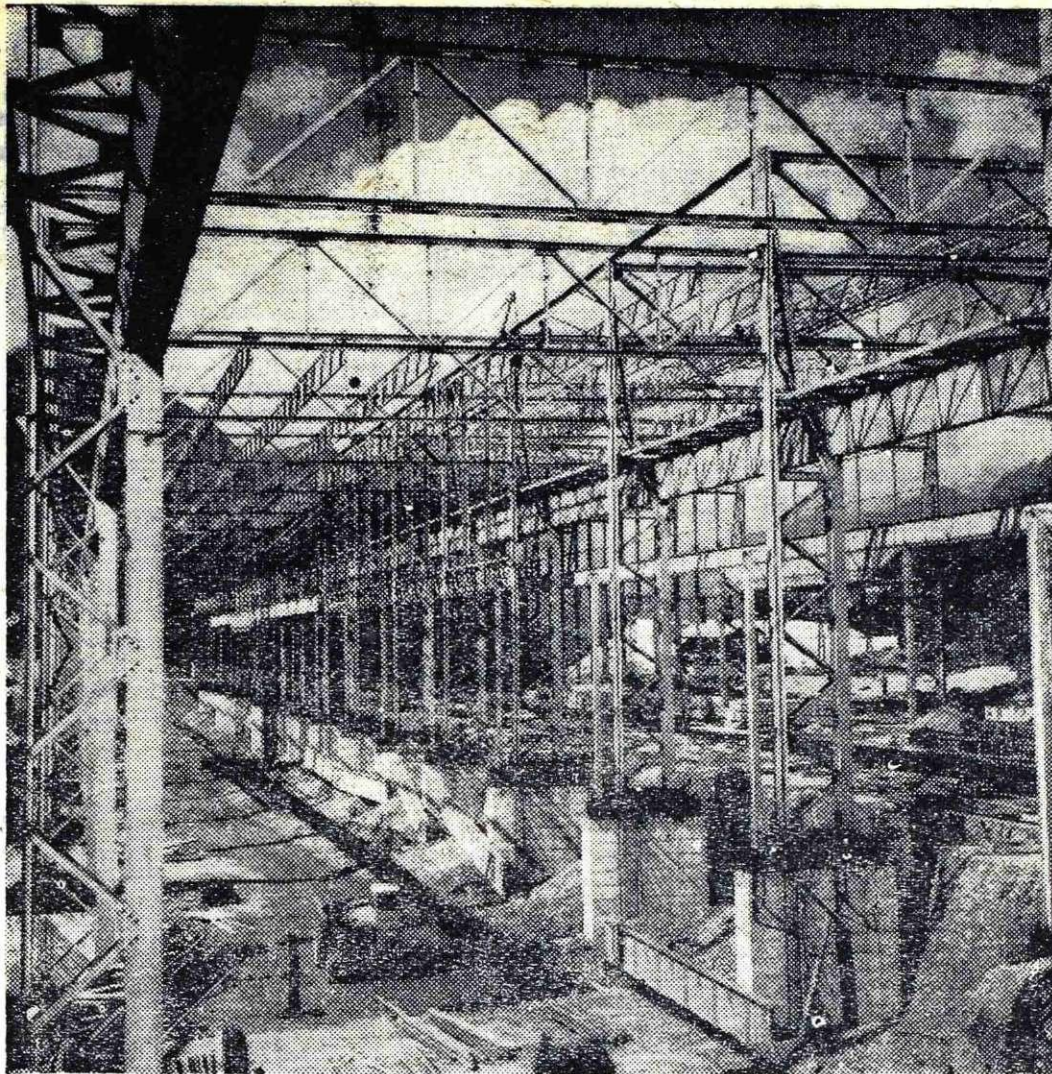
Cestni in železniški promet v naši železarni vedno bolj narašča. Ker ceste in tire šele gradimo, je mnogo, pravzaprav vedno več nezavarovanih prehodov, ki pomenijo stalno nevarnost za prometno nesrečo.

Promet po tirih je urejen z določili železniških predpisov in odgovarjajočo signalizacijo, medtem ko je cestni promet v železarni več ali manj prepuščen stihiji. Po zaenkrat slabih poteh, ki vodijo preko ali pa tudi po tirih, vozijo cestna vozila transportnega oddelka (viličarji), garaže, SGP Save, podjetja Gradis, Avtoservisa Jesenice in vseh drugih prevoznih podjetij, ki odvažajo končne izdelke. Nimamo pa enotne cestno-prometne službe, ki bi bolj skrbela za varno vožnjo po tovarni in za vzdrževanje obstoječih poti.

Da bi povečali varnost tako železniškega kot cestnega prometa v tovarni, je bila imenovana posebna komisija, ki je imela prvo posvetovanje 4. decembra, na katerem

so sodelovali vsi prizadejani. Sklenjeno je bilo, da bodo predlagali, naj bi vzdrževanje cest zaupali gradbenemu ali prometnemu oddelku, kamionski promet in prevoz z viličarji združili v enoten cestni promet, odpravili pre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na Belškem polju so začeli pokrivati strojnično halo in betonski temelje za strojne naprave

Pred letno konferenco občinskega komiteja ZMS

V nedeljo, 15. decembra s pričetkom ob 8.30 bo v Delavskem domu pri Jelenju letna konferenca Občinskega komiteja ZMS Jesenice. Pred letošnjo letno mladinsko konferenco Občinskega komiteja ZMS Jesenice želim opozoriti na nekatera bistvena vprašanja, ki naj bi jih obravnavali.

Predvsem si v prvi vrsti mislim, da bo potrebno spregovoriti o razvoju rekreacije

v naši občini. Dejstvo je, da po tem vprašanju v vseh povojnih letih na Jesenicah ni bilo storjeno posebno veliko in smo reševanje tega problema vedno odlagali. Smatrali smo, da to vprašanje ni tako pomembno in da tudi ne bo posebnih težav, če bomo morali nekoliko bolj intenzivno pričeti z delom na tem področju. Danes, ko je to vprašanje postalo skoraj akutno in smo postavljeni pred stvarnost, ki nam odkriva zaostalost naše občine na tem področju, pa ne vemo, kje in kako bi najhitreje in najbolj učinkovito začeli z delom. Res je, da ogromna sredstva vlagamo v izgradnjo turističnega centra v Kranjski gori, kar je končno tudi prav, če vemo, da je organiziran turizem ena od donosnih gospodarskih vej, samo pri tem se postavlja vprašanje, kaj pa smo storili za rekreacijo našega občana, našega delovnega človeka. Pri razpravi o teh vprašanjih pa bomo morali upoštevati želje in interese vseh ljudi in ne samo ozkega kroga tistih, ki so tem razpravam bližji in zato lažje vplivajo na reševanje teh vprašanj.

Ena izmed osrednjih tem bo na nedeljski konferenci

prav gotovo dvig produktivnosti dela s poudarkom na vlogo Zveze mladine in njen vpliv na izboljšanje gospodarske situacije posameznih gospodarskih organizacij in komun v celoti. Kadrovska politika je v več deolvnih kolektivih še vedno nesistematična in neplanska, pa tudi pri štipendiranju vse preveč upoštevamo socialno stran, kar največkrat ni skladno s

kadrovskimi potrebami delovnih organizacij. Ker mora vsa ta vprašanja dobiti svoje mesto tudi v statutu gospodarskih organizacij in krajevnih skupnosti, je prav, da pri teh razpravah upoštevamo izkušnje in izhajamo iz bodočih potreb ter perspektive gospodarskih organizacij, krajevnih skupnosti in našega nadaljnjega družbenega razvoja. Janez Jenko

EE martinarna

Razpravljali so o statutu

V martinarni je bila 3. decembra seja zbora ekonomske enote.

Zaradi nezadovoljive udeležbe niso mogli sprejeti nobenega sklepa. Zato pa bodo probleme, pri katerih so se zadržali najdlje, predlagali DS EE.

Inž. Čop je najprej razložil sklepe politično-gospodarske konference. Posebno je poudaril sklep, ki govori o premiranju porabe materiala. Kajti, če bo martinarna prihodnje leto zopet presegla materialne stroške, se bo to poznalo pri osebnih dohodkih vseh članov kolektiva. Prebral je tudi sklep DS EE o predlogu za povišanje obračunskih postavk vseh delavcev in premiranju ključnih delovnih mest. S prvim predlogom so se vsi strinjali, za premiranje samo ključnih delovnih mest. S še ne nosijo, ker je na nekaterih delovnih mestih v vsa delovna mesta enako važna za dober potek proizvodnje.

Pod drugo točko dnevnega reda je obratovodja prebral glavne točke novega statuta Železarne Jesenice. Ker se je v martinarni že večkrat zgodilo, da ZEE niso bili sklepni, so predlagali, da bi bili v martinarni trije ZEE, da bi imela vsaka izmena svojega. Predsedniki ZEE pa bi bili obenem tudi člani DS EE. Tako bi zagotovili sklepčnost zborov in boljše upravljanje proizvajalcev.

Veliko pripomb je bilo zaradi zaščitnih čelad. Čeprav je DS EE sprejel sklep o obvezni nošnji čelad, jih vsi še ne nosijo, ker je na nekaterih delovnih mestih v livni jami zaradi vročine res težko nositi zaščitno čelado. Kordičeva

Izzrebani reševalci

V ponedeljek, 29. decembra ob 11. uri je posebna komisija iz vrst reševalcev v kateri so bili: Genica Brun, Anton Svetlin, Anton Blažej, Polde Karlin in Franci Kolman, izžrebala nagrajence nagradne križanke, objavljene v praznični številki »Železarka« ob dnevu republike.

V določenem roku smo prejeli 558 rešitev. Za 12 dobitnikov naših nagrad je bilo treba izveči 33 rešitev, ker je bilo 21 izžrebanih reševalcev ob nagrado. Zaradi napačne rešitve. Največ napak je bilo pri besedi Atena, kjer so mnogi napisali Atina. Pri žrebanju, ki je bilo v prostorih uredništva, so imeli največ sreče naslednji reševalci:

3000 dinarjev prejme METKA NOVAK — IBM,
2000 dinarjev prejme JANEZ SIRC — Gostinska enota »Železarka«, po 1000 dinarjev pa prejmejo: ČRTOMIR KAVČIČ — žična valjarna, MAKS ZEN — invalidski upokojenec, Gustla Štravs 1, Jesenice, ADOLF LEINER — upokojenec, Ul. bratov Stražišar 29, Jesenice, JANEZ RABIČ — stalna inventurna komisija, FRANC KOBENTAR — Tovarniški komite ZKS, inž. LEON MESARIČ — hladna valjarna in žičarna, MARTIN PIRŠ — knjigovodstvo, predelovalni obrati, TONČKA KLINAR — nabavni oddelek, VERA KEŠE — referent za material, topilnice, EMIL NOVAK — IBM.

Vsem reševalcem se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajence pa prosimo, da nagrade dvignejo osebno od ponedeljka 16. decembra dalje v blagajni železarne Jesenice.

Predlog za formiranje mase osebnega dohodka

Na 9. redni seji, ki je bila 26. novembra, so med drugim razpravljali v EE elektro-toplotna energija tudi o predlogu obratovodje za formiranje mase osebnega dohodka za toplotno energijo.

Po sedanjem načinu formirajo maso osebnega dohodka na osnovi porabljene električne energije v obratih za elektro in toplotno energijo skupaj, kar pa ni stimulativno za toplotno energijo.

V obratu toplotna energija upravljajo z osnovnimi sredstvi v vrednosti okrog 1,5 milijarde dinarjev; osnovna vrednost obrata pa bo še večja, ker je v gradnji nov parni kotel. Značilna za ta obrat je preobrazba energije za potrebe železarne, kar je povezano z vrsto operacij, ki se morajo zrealizirati v ekonomični proizvodnji in se odražati tudi pri nagrajevanju. Tak program dela je tudi poročilo za varstvo naprav.

Izhajajoč iz teh dejstev bo koristno, če usmerimo naš proizvodni program na ekonomsko osnovo in sicer na:

- proizvodnjo termoelektrične energije,
- porabo goriv oziroma porabo toplote za proizvodnjo pare,
- porabo pare oziroma porabo toplote za proizvodnjo termoelektrične energije.

1. Ker se predvideva v prihodnjem letu redukcija električne energije s strani ELES in ker je cena naše električne energije konkurenčna dnevnim tarifam ELES, smatramo, da je proizvodnja lastne energije ekonomsko utemeljena. Zato bomo plan termoelektrične energije pove-

čali od 28 milijonov kWh v letu 1963 na 32 milijonov kWh v letu 1964.

2. Na podlagi povprečne porabe goriv v letu 1963 bo določen normativ za prihodnje leto. Poudariti je treba, da je pri tem dovolj faktorjev, ki pozitivno ali negativno vplivajo na porabo in da lahko s stimulativnim nagrajevanjem pozitivno vplivamo na porabo goriv, ki pomenijo precejšnjo postavko v obračunu stroškov (če bi prihranili 1 odst. goriv, bi letno zmanjšali stroške za 4.570.000 dinarjev).

3. Tudi na porabo pare za proizvodnjo termoelektrične energije lahko vplivajo različni faktorji in s tem na ekonomičnost proizvodnje. Ugotovljen povprečni dosežek v letošnjem letu bo osnova normativu za prihodnje leto. Če bi znižali stroške za porabo pare za 1 odst., bi letno prihranili 3.300.000 dinarjev.

Ker je program v obratu toplotne energije nedeljiv in tehnološki proces tesno povezan, vpliva sleherni delovno mesto na ekonomičnost proizvodnje oziroma na glavne faktorje, ki so bili navedeni.

Po obrazložitvi osnutka je bila živahna razprava o dotedanjem in bodočem delu, ki ga je treba usmeriti k boljšemu gospodarjenju.

Takoj po katastrofalnem potresu v Skopju smo začeli

Bodo do zime za vse Skopjance stanovanja?

odstranjevanje posledice in graditi naselja za prebivalce. Precejšen del jugoslovanske gradbene operative in industrije sodeluje pri gradnji Skopja. Poleg odstranjevanja ruševin predvsem popravljajo obstoječe in še uporabne stavbe ter gradijo stanovanjska naselja. Obveze gradbenih podjetij in industrije montažnih hiš so bile zelo obsežne, kajti zahteva, da je treba vsem prebivalcem Skopja do zime nuditi primerna stanovanja, je bila upravičena, saj vemo, da je velik del prizadetega prebivalstva še zmeraj pod šotori. Kaj pa pomeni prebivati pod šotori pozimi, si lahko predstavljamo.

Iz sedanjega stanja gradnje lahko ugotovimo, da obveze ne bodo v celoti do roka izpolnjene. Upamo pa, da bo vsem prebivalcem Skopja zagotovljena nastanitev do zime in sicer v obnovljenih stambah in novih naseljih.

Če analiziramo vzroke zaostajanja oziroma neizpolnjevanja obveznosti, potem lahko ugotovimo, da spada med objektivne predvsem zelo kratak rok izgradnje in tudi razni problemi, ki so bili večji kot realne možnosti, da bi jih rešili. Poleg tega lahko tudi ugotovimo, da zmogljivosti industrije za proizvodnjo montažnih hiš ne odgovarjajo sprejetim obvezam. Precejšnje pomanjkanje delavcev za montažna in obrtniška dela ter neodgovarjajoče gradivo so prav tako ovira pri izpolnjevanju obvez.

Če zberemo rezultate izgradnje po sprejetih obvezah, potem lahko ugotovimo, da bodo v roku zgrajena naselja »Djordje Petrov« in »Vlajev«,

da bo zaključeno okoli 70 % stavb v naseljih »Dračevo«, »Kozle«, »Madžari«, in »Lisičje« ter okoli 50 % v naselju »Butalj«.

Od skupnih nalog je bilo do 15. novembra opravljeno: na temeljih in betoniranju okoli 85 % del,

montažni del okrog 48 % in instalacijskih okrog 31 %.

Ko govorimo o odstranjevanju posledic potresa v Skopju in zagotovitvi primerenih zasilnih stanovanj za prizadete, potem je prav, da se ob vplačilu posojila še enkrat ozremo na to akcijo v našem kolektivu.

Priznati moramo, da je število vpisnikov proti številu zaposlenih zadovoljivo, saj je od skupnega števila zaposle-

nih vpisalo posojilo 89,49 % delavcev. Tudi z višino vpisa na posameznika v povprečju smo lahko zadovoljni, saj znaša 7.191 dinarjev, čeprav bi bila lahko še večja. Skupna vsota vpisanega posojila pa je 43.343.000 dinarjev.

Smatram za potrebno, da se zahvalimo vsem, ki so pri vpisu sodelovali po svojih možnostih. Prav posebno pa so se izkazali nekateri posamezniki in cele EE: livarna, strugarna valjev, odprema Javornik, plinska in vodna energija, upravne službe, elektro toplotna energija, ŽIG, OTK, jeklovlek itd., ki so se pri vpisu 100 % odzvale, ali dosegle visok povprečen vpis na posameznika.

Mirko Feldin

Nagrade novatorjem in racionalizatorjem

Letos je bilo v našem kolektivu predloženih za izvedbo že preko 50 tehničnih izboljšav. Največ so jih pripevali vzdrževalci z Javornika (9), električarji z Jesenic (7) in plavžarji (5 predlogov). Prav tako prizadevni so se tudi pokazali sodelavci s transporta, prometa in iz mehanične delavnice, ni pa avtorjev tehničnih izboljšav med sodelavci v šamotarni, jeklovleku, cevarni, livarnah, valjarni 2400, OTK, elektrod-nem oddelku in gradbenem oddelku.

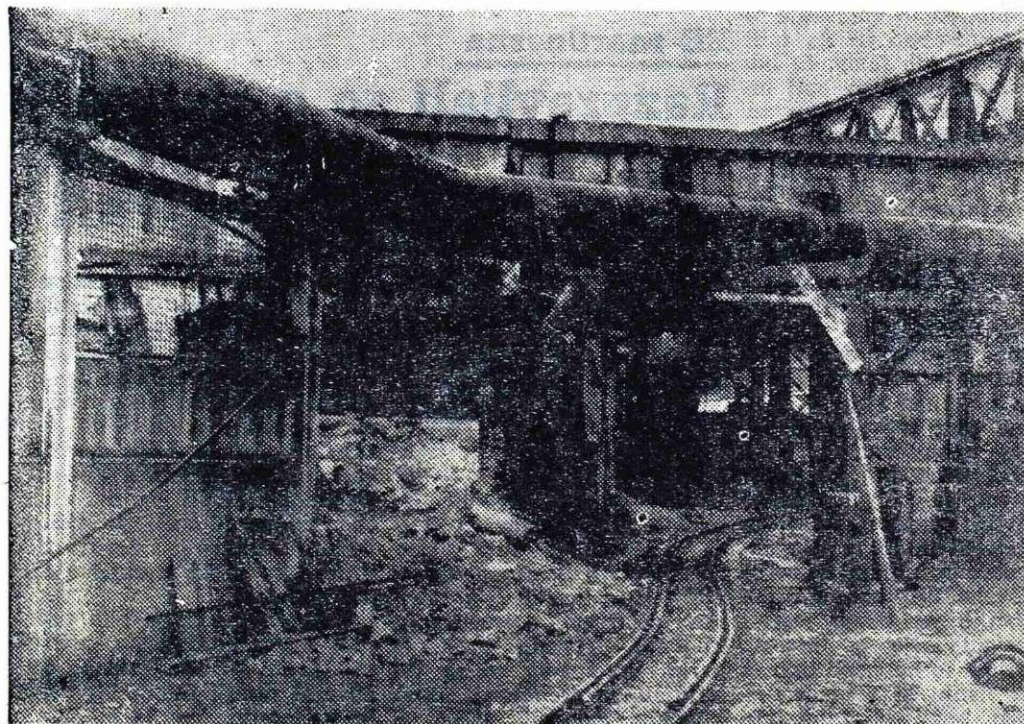
Letos je bilo prizadevnim in uspešnim avtorjem izplačanih že 870.660 dinarjev odškodnin in nagrad, kar pomeni veliko priznanje.

Na zadnji seji komisije za oceno tehničnih izboljšav je

bilo priznanih in izplačanih spet 6 odškodnin najbolj prizadevnim in uspešnim avtorjem, in sicer skupno 153.180 dinarjev.

Najvišjo odškodnino je dobil to pot Niko Bernard, ki je izboljšal organizacijo in pocenil rezanje starega železa. 30.000 dinarjev odškodnine je dobil Janez Odar iz hladne valjarne, po 20.000 dinarjev Mirko Knific iz žeb-ljarne, Ivan Šmid z Javornika III in Stane Torkar s plavža, 15.000 dinarjev pa Ciril Čop, električar v valjarni 2400. Vsem prizadevnim in uspešnim avtorjem tehničnih izboljšav iskreno čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihovo prizadevanje pri naporih za boljše in nemoteno obratovanje.

Zuro

Tod bo vodila nova cesta k martinarni. Sedanji podvoz pod rakami že poglabljajo, da bodo lahko speljali novo cesto, po kateri bo martinarna dobivala opeko ne več v zaprtih normalnotirnih vagonih, temveč kar z vilicarji.

Razpis

OBRTNO PODJETJE KOVINOSERVIS
JESENICE

takoj sprejme

KV KLJUČAVNIČARJE, KV STRUGARJE in KV
KLEPARJE

Osební dohodki po dogovoru.

Uredimo promet po železarni

(Nadaljevanje s 1. strani) voze s konjskimi vpregami in nabavili odgovarjajoča motorna prevozna sredstva za notranje prevoze, ker Avto-servis nerad in tudi ne more zadovoljiti naših potreb, poleg tega pa njegovo osebje ni vajeno naših razmer in internih določb. Dokler bo toliko nezavarovanih prehodov, je treba vsako cestno vozilo spremljati. Sprejet je bil predlog, da bi pri nadzorni službi namestili za to določene spremljevalce — pilote, ki bodo poznali cestne in železniške prometne znake ter si

gnale in bodo tudi odgovorni za varno vodenje cestnih vozil. Dokler pa teh ne bomo imeli, naj bi to opravljali spremljevalci iz obratov, kamor so vozila namenjena, seveda pa jih bo treba za to usposobiti.

Prometni oddelek bo še boljše označil nezavarovane prehode z Andrejevimi križi in cestno-prometnimi znaki za nevarnost. Člani komisije za varnost prometa so se z vsemi temi predlogi strinjali ter so prepričani, da bo varnost veliko večja, če jih bomo uresničili.

B. B.

Rešitev nagradne križanke

Vod.: REKONSTRUKCIJA, ELEKTROINŽENIR, KARO, AMBA, RAMA, ABEL, BAN, ŽEPI, POSIP, ZID, ELIKSIR, CEPICI, LEVANTA, ANANAS, EKA, UT, NK, ZT, TAL, KOTANJA, ARZENAL, ATENTAT, RIBNICA, EMA, VE, NK, INICIATOR, KATION, AA, SAJE, POROTA, ODRA, ADEN, ABO, KLIN, ETER, IREC, LIK, ZM, NAKLEP, SAKO, NOVI BLOKI, T, R, PRETKANEC, RAJNE, LONDON, ZA, ARGON, ANA, SOLA, NT, TI, VERD, SAVA, TERAN, ZREB, TRAM, ARARA.

Mladinske ure na jeseniški gimnaziji

Na letni mladinski konferenci naše šole smo razpravljali o uvedbi mladinskih ur, na katerih bi razpravljali o raznih zanimivostih, ki bi zanimale dijake. Mladinske ure naj bi imel vsak razred zase in sicer bi za mladinsko uro neki dijak pripravil referat o katerikoli temi, o katerem bi potem sošolci razpravljali.

Tako smo tudi dijaki 1. c letnika pripravili do sedaj že dve mladinski uri.

Na prvi je dijakinja Vesna Prlja prebrala referat o filmu. Prikazala je zgodovino filma vse do današnjih dni in ocenila tudi nekatere filme, ki smo jih videli v jeseniških kinematografih. Po referatu so ji dijaki postavljali razna vprašanja o filmski umetnosti in tako je prva mladinska ura minila v prijetnem vzdušju.

Zanimanje dijakov za mladinske ure je postalo še večje in tako smo imeli v soboto, dne 23. novembra že drugo mladinsko uro, kateri je prisostvovala tudi naša razredničarka prof. Silva Ukmarijeva. Ljubo Jasnič je prebral referat o organizaciji Združenih narodov, od njenega nastanka v San Franciscu, njene naloge za ohranitev miru na svetu, do uvoda v ustavnostni listini. Tako se je ves razred seznanil z delom te svetovne organizacije.

Ker pa je bila sobota ravno en dan po atentatu na predsednika ZDA Johna Kennedyja, smo se na tej mladinski uri spomnili tudi nanj in prebrali o njem več članov in na koncu z enominutnim molkom počastili spomin najmlajšega predsednika ZDA.

Ljubo Jasnič

Upokojenci iz obrata Javornik I z ženami

EE Javornik I

Slavnostna seja DS EE

Dan pred praznikom je bila v obratu Javornik I slavnostna seja DS EE. Seje se je udeležilo preko sto članov kolektiva. Kratko poročilo o pomenu drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu, kjer so bili položeni temelji novi Jugoslaviji, je prebral predsednik sindikalnega odbora Daniel Pesjak, ki je hkrati tudi orisal napore naših narodov pri izgradnji socialistične domovine v minulih 20 letih.

Po uvodnem referatu je prihodnje nadaljuje z delovnim poletom tako kot doslej.

Ob zaključku seje so izbrali tri člane kolektiva, ki so položili venec k spominski plošči padlih borcev NOV iz obrata Javornik I.

Na sam praznik pa je sindikalni odbor organiziral izlet z avtobusom preko Ljubljane in Vrhnike v Zaplano. Tu so imeli poslovilni večer, na katerem so se spomnili 15 članov kolektiva, ki so bili upokojeni v letošnjem letu.

Slavnosti v Zaplani so se udeležili upokojeni tovariši s svojimi ženami, poleg njih pa še predstavniki samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij ter obratovodstva. Naslednji dan so se vrnili preko Rovt in Zirov skozi Poljansko dolino, kjer je bil na Trebiji kratek postanek. Žal se poslovilnega večera oziroma izleta v Zaplano niso mogli udeležiti trije upokojeni tovariši, zato pa jim je sindikalni odbor priznanja poslal domov z željo, da bi preživeli še mnogo srečnih, zdravih let.

REŠITEV UGANK IZ 47-48 V ŠT. »ZELEZARJA«

Križanka št. 1:

Vod.: 1. Monroe, 7. atcist, 8. ikona, — 1 —, 9. NATO, 11. eb, 13. I(vo) B(rkanović), 14. Ross, 17. trasa, 19. previš, 20. demant.

Križanka št. 2:

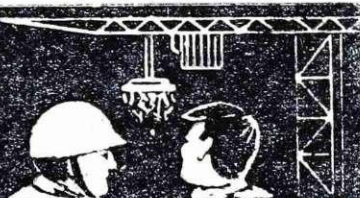
Vod.: 1. livarna, 8. avenije, — s —, 9. satir, 10. TT, 12. Ivo, 13. NEP, 15. AP, 16. ideal, — 1 —, 19. nesloga, 21. antimon.

Enačba: h(levar) + La(teran) + d(robitev) + nav(dih) + al(paka) + Ja(lovce) + r(man) + n(raven) + a(test) = HLADNA VALJARNA.

Popravek

V 38. številki »Zelezarja« smo prav v tej rubriki objavili, da je Anton Petelin z gradbenega oddelka z mopedom podrl pešca Janeza Poklukarja zaradi nepoznavanja cestno-prometnih predpisov. Po izjavi tov. Antona Petelina, ki se je oglasil v našem uredništvu, pa je nesreče kriv izključno pešec, ker je nepričakovano stopil na cesto tik predenj in je bila nesreča neizbežna.

Nesreče

Nesreče od 2. do 8. decembra 1963

Valjarne

JAVORNIK I

MUHAMEDU KOVAČEVIĆU, II. valjavcu, je pri obračanju ingota brizgnila škaja od strani v oko, kljub temu, da je nosil obrazni ščitnik.

JAVORNIK II

MARJAN OMEJC, IV. valjavec, pri menjavi mazila (bitumen) na zgornjem valju ni pazil, zato mu je pri istovrstnem vtiku vroče pločevine

brizgnila smola v oko in ga opekla.

Strojno-energetski

obratih MEHANIČNE DELAVNICE

RAJKO MORE, strojni ključavničar v ključavničarski delavnici, si je pri zapenjanju valjev, ker je veriga zdrsnila s čepa, poškodoval sredinec desne roke. Vzrok: nevarno delo in naglica pri delu.

FRANC NESMAN, dežurni ključavničar na elektropeči, je montiral cilindar za dviganje elektrod. Dal je nalog sodelavcu, naj zapre zrak, kar je tudi storil. Ker pone srečenec pred tem cilindra ni vpel, mu je padel na glavo in mu jo poškodoval. Ni uporabljal zaščitne čelade. Vzrok: naglica pri delu in nedisciplin.

PROMET

ANTON KRANJC, premikač, je pri vožnji vozov »Duro Đakovo«, naloženih z materialom, hotel stopiti na stopnico. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel in si poškodoval levo stran reber. Vzrok: nevarno delo in naglica pri delu.

DUŠAN BRAJIĆ, progovni delavec, se je pri obračanju tračnice z vzvodnim drogom udaril nad levo oko. Vzrok: pomanjkanje izkušenj pri delu.

HUSA MEHMEDOVIĆA, premikača, je pri spenjanju ozkotirnih plato voz spenjača udarila na desno roko. Nevarno delo!

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega nepozabnega moža in brata

FRANCA RAZINGERJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu nudili prvo pomoč ob nesreči, zlasti primariju dr. Hafnerju in dr. Vilmanu ter vsemu strežnemu osebju kirurškega oddelka.

Posebna in priskrba zahvala obratovodju martinarne inž. Čopu za poslovilni govor in vsestransko pomoč, sindikalnemu odboru martinarne za venec in denarno pomoč, kakor vsem martinarjem, posebej še nosačem.

Zahvaljujemo se Železarni Jesenice za venec, pozornost in skrb, godbi iz Zirovnice, tov. Varlovi in sosedom za pomoč ter vsem, ki so nam pomagali, izrazili sožalje in pokojnega v velikem številu spremili na zadnji poti.

Zalujoča žena Lojzka, brat Blaž, sestra Minka in ostali sorodniki

Pri opravljanju službene dolžnosti se je težko ponesrečil in za posledicami nesreče umrl naš sodelavec

FRANC RAZINGER

pomočnik čistilca preboda v martinarni

Pokojnega sodelavca, ki je 12 let delal v našem podjetju, bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Svojem iskreno sožalje.

Centralni delavski svet, uprava podjetja, Tovarniški komite ZKS in Izvršni odbor sindikalne organizacije Železarne Jesenice.

Zapustil nas je Pavel - koroški kurir

Doba okupacije je v naše življenje zasekala globoke rane. Okrnjene nam niso bile samo osnovne človeške pravice, pač pa so Nemci slovenski narod hoteli tudi uničiti.

Zopet je omahnil eden izmed tistih, ki so bili najtesneje povezani z NOB. Že prvo leto borbe je bila Cimpkova družina na Potokih tista, ki je nudila vse, kar je mogla. Njihova hiša je bila zatočišče prvih partizanov, komunistov in članov Okrožnega komiteja KP in članov Okrožnega odbora Osvobodilne fronte Jesenic.

Iz številne Cimpkove družine je zrastel tudi Boris, ki je pozneje dobil partizansko ime Pavel. Trdo je moral delati v tovarni na Javorniku in kmalu je spoznal tudi te gobe takratnega življenja.

Ko so leta 1941 začeli prihajati v hišo prvi ilegalni politični delavci ter pozneje tudi partizani, je Boris začel sodelovati. Najtesnejši stik s pokojnim narodnim herojem Jožetom Gregorčičem, Polde- tom in Viktorjem Stražarjem, Viktorjem Kejžarjem, Karlom Prežljem in drugimi, mu je vlival zaupanje v stvar, katero so propagirali.

Decembra istega leta je sodeloval v splošni vstaji na tem področju. Že kmalu se je odločil, da posta-

ne partizan in v letu 1942 ga najdemo v Cankarjevem bataljonu pod Stolum. Kot izredno iznajdljiv in hraber je prevzel kurirske posle. Zelo dobro je poznal Karavanke. Sodeloval je v vseh akcijah bataljona.

Pokojni narodni heroj Matija Verdnik-Tomaž se je odločil, da ga vzame s

Boris Praprotnik-Pavel

seboj na Koroško. Spomladi leta 1943 je ostal s Tomažem na oni strani Karavank. V največji vročini ali mrazu, v dežju ali snegu je Boris prihajal na našo stran po pošto, ali pa je prinašal poročila o začetkih narodnoosvobodilnega gibanja na Koroškem. Kurirja Pavla so kmalu spoznali tudi na Koroškem. Z njim so se poznali tudi mnogi, ki so odhajali preko Karavank na Koroško in orali ledino na oni strani Karavank.

Nešteto zased in borb z Nemci ali domačimi izdajalci je preživel. Končno je dočkal svobodo. Miren in tih, kakor je bil vedno, je ostal do danes. Ostal je partizan in rad je govoril o dogodivščinah, ki jih je doživljal na Koroškem.

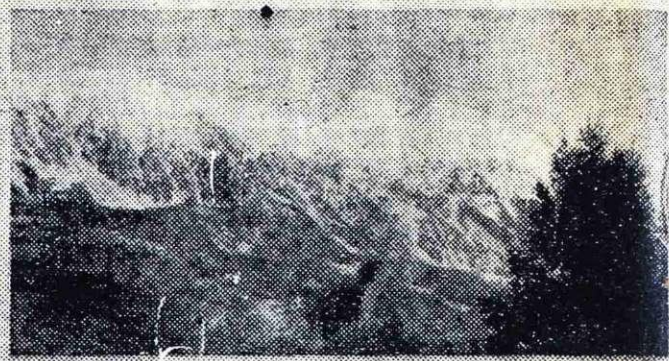
Pokojni Boris Praprotnik je bil v naši železarni zaposlen 27 let. Dolgo vrsto let je delal kot žerjavovodja v obratu Javornik I, zadnjih deset let pa je bil zaposlen kot vratar pri nadzorni službi. Bil je dober in vesten delavec ter med sodelavci zelo priljubljen.

Ko se poslavljamo od njega, se spominjamo tudi starih težkih dni, ki so za nami in še bolj smo prepričani, da je bila stvar, za katero smo se borili, pravična.

SLOVENKO

ZA PREŠERNOVO KOČO NA STOLU

Manj strašna noč je v črne zemlje brli, ko so pod svetlim soncem sušni dnovi

Prvi milijon - za Prešernovo koč na Stolu

Solska mladina Gorenjske se je med prvimi odzvala pozivu Gradbenega odbora za izgradnjo Prešernove koč na Stolu. Mladinci in pionirji Gorenjske so do sedaj zbrali že več kot milijon dinarjev. Posamezne šole so med seboj celo tekmoval.

Poleg mladine so se odzvale pozivu tudi posamezne sindikalne podružnice z Gorenjske in celo ostalih krajev Slovenije.

V Železarni Jesenice te akcije še nismo izvedli. Da bi tudi jeseniški železar ne zaostajal, se je odbor odločil, da v decembru in januarju izvede nabiralno akcijo v železarni.

Ker gre v tem primeru tudi za pomembno spominsko obeležje iz narodnoosvobodilne borbe, saj je bila na Stolu v februarju leta 1942 ena najtežjih borb gorenjskih partizanov, računamo na vse razumevanje in velik odziv v tej akciji.

10 let pla

Letos je poteklo deset let po slovenskih gromih mimo nas deseta oblet ljubljene centralne planice po njej, saj od rode vse večkratvo r planince je a zanimi napotili po njej že d

Na transverzali lahko s čamo ljudi vsa poklic mlade in stare planince vseh naših republik. Pre dilo jo je že sto gor kov. Zanimivo je tudi, da prvo značko prehoj transverzali prel Beogri čan Pašić. Razpadanih je 4000 dnevnikov za transv zalo, ki so potrebni za kontrole in žigov planins koč ter vrhov gra. Pošla tudi celotna nalada 4000 vodov knjige o slovens gorah, kjer je opisan to potek poti ter opozarja

TEHNIČNE ANIMIV

FOS po nadaljn v proiz

V laboratoriju B. I. S. A. — British Iron and Steel Research Association (F tansko raziskovalno zdru nje za grodelj in jeklo) Sheffieldu, so sed kratk začeli razvijati nov postoj za proizvodnjo jekla, ki imenujemo na kratko t FOS postopek. Kratica meni začetnice angleških sed Fuel-Oxygen Scrap, ki lahko poslovenmo: gor — kisik — star železo.

Glavni namen novega stopka je omočiti pr vodnjo jekla iz ložka, ki sestoji iz mrzlega grodelja starega železa, v konstr tivno zelo enostavnem a gatu. Pri tem je najvažne

SVARUN

MI IN ONI

LETO 1955

Kdo je najboljši gost? To bi se morali vprašati.

Pravili so, da je prišel tisto leto na Bled nek Američan čudnih navad. Dajal je za pijačo vsem pijančkom ter naložil na fижakarje kopico upokojencev. Odpeljal jih je v Ribno ter jih gostil do poznega večera. Naslednji dan pa je odnesel k čevljarju svoje raztrgane čevlje in ti so bili bojda takšni, da bi jih prenekateri naš človek vrgel v Savo.

Rekli so tudi, da je to leto dajal nek Nizozemec vsaki večer petsto

dinarjev napitnine, nek Nemec pa je bil podaril ob odhodu osebo cel kovček obleke.

Gostje so začeli dobivati vrednost po takšnih dejanjih. Od slej je bil vsak Nemec sumljiv, če ne bo pustil morda polnega kovčka obleke in vsak Nizozemec je užival zaupanje strežnega osebja. Zato je postalo čisto običajno, da je prišel naš človek v gostilno, razgrnil »Pavliho« in ga nemoteno prebral, ne da bi ga kdo vprašal, kaj ga je prignalo in če ni morda prišel zato, da bi kaj dobil in kaj pustil.

Takrat se je zgodilo, da je natakarka enajstkrat pritekla k dvema tujcema, ki sta si izmišljevala najprej čaj, pa mehko kuhano jajce, dve žemlji. Potem sta odpovedala čaj in naročila belo kavo ter vprašala po palačinkah... Ko sta po dobri uri plačala, račun ni bil večji kot za mali golaž in dva deci, kar narači, dobi in plača naš človek kar tako mimogrede.

Kdo je najboljši gost? Velja se zamisliti.

Inozemci, ki dajejo napitnine v denarju in cunjah. Tako so sklenili nekateri uslužbenci v restavracijah in hotelih. Ampak ne vsi.

Neko dopoldne je prispela z majhnim avtobusom skupina inozemskih turistov k Peričniku. Tam so mize pod smrekami, med dve debl je vpeta gugálnica, na verigi je priklenjen volčjak, da odganja lisice in tam je majhna postojanka, ki prijazno sprejme več deset ti-

soč turistov letno. Tam so tuja ostenja previsnega lehnjaka, pobojča polna macesna in zamolklo bobnenje slapa.

Vse to dojmi tujcem njihove čute in jih očara. Ko si napolnijo pljuča z ostrim gorskim zrakom, sklepajo, da je treba iz tega prelepega sveta pisati domačim. Zato kupujejo razglednice in znamke. Vsakdo vzame tri, štiri. Kolikor čednih motivov je pač mogoče dobiti.

Ko je debelušen Belgijec nakupil znamke in razglednice, je skrbno preiskal razpostavljene steklenice. Ker ni na nobeni našel napisa, ki ga je iskal, je skušal odpovedati, kaj bi rad:

»Kvi... Kli... Klivov... Klivovi...« je stopnjeval svojo željo. Dekle, ki je stregla, je imela s takimi gosti nekaj izkušenj. Zato mu je olajšala napor. »Slivovka«, je rekla in mu pomolila odprto steklenico k nosu.

Mož je vdihnil vonj in pokimal. Preden je utegnil kaj reči, je že lahko prijel v roko kozareček. Izpraznil ga je v dveh požirkih.

In potem sta računala. Naneslo je tako, da bi bil gost imel dobiti iz svojih bankovcev cel kovani dinar. Pa ga ni mogel dobiti, ker ga dekle ni imela. Povedala mu je, da ga bo dobil, ko se vrne od slapa in mož je razumevajoče prikimal.

Potem so odšli s skrinjo gor k padajoči in šumeči vodi. Prihajali so novi turisti. Kupovali so razglednice, znamke in čaj. Dekle je

ŽELEZARSKI GLOBUS

ARGENTINA — V Patagoniji, ob vznožju pogorja Sierra Grande, so odkrili nova nahajališča železne rude, ki jih cenijo na približno 100 milijonov ton. Ruda vsebuje 58 % železa, vendar ima precej fosforja, tako da jo bodo morali pri uporabi v plavžih mešati z drugimi vrstami železnih rud z nižjim fosforjem.

INDIJA — Britansko podjetje Wellman Smith Owen Engineering Corp., je prejelo naročilo indijske železarske družbe Hindustan Steel, Ltd., za povečanje zmogljivosti železarne Durgapur od sedanjih 1 milijon ton surovega jekla letno na 1,6 milijona ton. V ta namen bodo investirali preko 2 milijona funtov šterlingov denarnih sredstev.

ITALIJA — Nova italijanska železarna Piombino, ki so jo že začeli graditi, bo največja v tej deželi. Njena začetna zmogljivost bo 2 milijona ton surovega jekla letno, ki jo bodo pozneje postopoma lahko povečali na 7 do 8 milijonov ton.

JAPONSKA — V letu 1962 so železarne te azijske države uvozile skupno preko 22 milijonov ton železne rude. Uvažale so jo iz južnoameriških držav, Malaje, Indije, Avstralije in celo Južnoafriške Unije.

VELIKA BRITANIJA — pred kratkim je pričela obra-

tovati v Tinsley Parku pri Sheffieldu nova britanska železarna, ki pripada družbi English Steel Corporation. V železarni, v katero so investirali 26 milijonov funtov šterlingov, bodo izdelovali kvalitetna nelegirana in legirana jekla, predvsem za potrebe britanske strojne industrije. Surovo jeklo izdelujeta dve obločni električni peči zmogljivosti 100 ton vsaka, ki ga predelujeta potem bluming in valjarna profilov.

ZDA — Največja železarska družba v ZDA, United Steel Corp., bo začela v svoji jeklarni Gary (Indiana) graditi tri kisikove konvertorje, od katerih bo imel vsak zmogljivost 150 ton. Poleg tega gradi ta družba v jeklarni Duquesne (Pensylvannia) še dva kisikova konvertorja, ki bosta imela skupno zmogljivost 1,5 milijona ton surovega jekla letno.

ZDA — Železarska družba »National Steel Corp.« je pričela v eni izmed svojih jeklarn graditi veliko napravo za vakuumsko vlivanje. Ističasno pa pripravlja tudi gradnjo naprave za kontinuirno vlivanje.

FRANCIJA — Na mednarodni konferenci o proizvodnji jekla s pomočjo kisika, ki je bila v letošnjem septembru v francoskem mestu Le Tourquet, so iznesli podatke, da je že sedanja zmogljivost vseh kisikovih LD konvertorjev na svetu okoli 46 milijonov ton jekla letno. Predvidevajo pa, da se bo že do leta 1966 dvignila na približno 100 milijonov ton.

Mnenje o rekreaciji

Regres vsakomur, ko gre na dopust

V razgovoru je sodeloval predsednik komisije za dopuste pri Izvršnem odboru sindikata, tov. Jože Hlebanja.

»Kaj razumete pod pojmom »delavski turizem«?

»Delavski turizem želi na svoj način zaokrožiti prizadevanja na področju delavske rekreacije. Njegov osnovni namen je, približati turizem slehernemu delavcu. To dosega predvsem s pomočjo regresov podjetij, ki za svoje delavce odvajajo znatna sredstva. Ekonomska računica tega turizma pa je v počitku, obnavljanju moči, povečevanju delovne sposobnosti in zadovoljstvu vseh delovnih ljudi. V tem se tudi bistveno razlikuje od gostinskega turizma«.

»Kakšno je trenutno stanje na področju delavskega turizma?»

»29. oktobra 1963 je bil v Beogradu zvezni posvet o delavskem turizmu, ki sem se ga udeležil. Seznanili so nas z načrtom zvezne akcije na področju delavskega turizma. Vse počitniške domove posameznih podjetij v določenem kraju naj bi združili v počitniške skupnosti. Ob morju, jezerih in v planinah je predvidena gradnja novih počitniških domov z najmanjšo zmogljivostjo 400 ležišč. Tako se bodo usluge pocenile. Sredstva za izgradnjo teh počitniških domov si bodo zagotovili z 2 % sredstev iz sklada splošne porabe vsakega podjetja. Tako bodo zbrali okrog 4 milijarde dinarjev. Na tem posvetu je bil ta predlog sprejet. Potrđiti pa ga mora še zvezna ljudska skupščina. S to akcijo želijo pomagati predvsem vsem tistim delovnim organizacijam, ki še nimajo počitniških domov, teh pa je v Jugoslaviji nad polovico. Vsak delavec bo tako lahko šel na dopust po želji v katerikoli dom počitniške skupnosti«.

»Kaj bi bilo treba na področju rekreacije v prvi vrsti ukreniti?»

»Menim, da bi morali v prvi vrsti regresirati vsakemu človeku letni dopust. Kriterij za regres naj bi bilo število dni rednega dopusta ali pa delovni staž v železarni. Pri tem bi bilo treba paziti, da bi stimulirali ustreznejši dopust. Tako naj bi imeli manjši regres tisti člani kolektiva, ki preživijo dopust doma, od tistih, ki bi bili na dopustu v počitniškem domu ali na turistični turi«.

Želel bi, da bi se pospešila dejavnost pri urejanju gradnje rekreacijskega centra v Biogradu na moru, kar bi nam omogočilo selitev iz Kaštel Lukšiča, in da bi v Crikvenici zgradili paviljon za restavracijo s samopostrežnim pultom.«

V.K.

Planinske transverzale

Je poteklo deset let od začetka transverzalne slovenskih gorah. Tiho in neopaženo je šla as deseta obletnica te tako pomembne in pri- centralne planinske poti. Čudovito lepa je nj, saj odkriva ljubiteljem planinske pri- e vičastvo našega gorskega sveta. Nekatere je a zanimiva pot tako navdušila, da so se po njej že drugič.

erza lahko sre- znamenitosti in zgodovinske vsa poklicev, dogodka ob transverzali. are planince iz Kako je transverzala postala popularna, priča tudi, da je vrisana celo v turistični republik. Preho- la popularna, priča tudi, da je e vo sto gorni- avtokarti Slovenije. Ta pla- ro j tudi, da je ninska pot, ki je označena o prehojeni poleg običajnih markacij še prel Beograj- s številko 1, je dolga prib- azp danih je že bližno 800 km in se začne v cov va transver- Mariboru ter konča v Kopru. potrebni zaradi Preko Pohorja pelje v Kam- žigo planinskih niške Alpe in Karavanke. ov gra. Pošla je s tudi našim kra- jem. Od Valvazorjevega do- e »lo slovenskih ma vodi na Pristavo v Javor- je opisan točen niškem rovtu, na Črni vrh in ter opozarja na skozi vas Planina pod Golico

v Mojstrano, kjer zavije v Juliice in naprej na Primorsko.

Čeprav transverzala po Primorskem ne vodi po tako izrazito skalnatem in prepadnem gorskem svetu kot v Kamniških Alpah in Julijcih, je vendar zelo zanimiva in poučna. Številni spomeniki in pokopališča pričajo o padlih borcih in ustreljenih talcih. Na vrhu Porezna so nekdanje italijanske trdnjave, ki so bile usodne večji skupini partizanov. Pot nas pripelje v bolnico »Franjo« in znameniti partizanski kraj Cerkno, kjer počiva v skupni grobnici okrog 900 borcev. Tudi bolnico »Pavlo«, ki je skrita v prepadni grapi in še dobro ohranjena, si lahko ogledamo. Transverzala nam pokaže vso lepoto in znamenitosti naše domovine.

Anton Blažej

ANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI • TEHNIČNE ZANIMIVOSTI

S postopek - lajnji napredek roizvodnji jekla

orij B. I. S. R. da je lahko vložek sestavljen v glavni in Steel in Ir and Steel v glavni in Steel (Bris- kovno združ- delj jeklo) v so pred kratkim ati ov postopek njo jekla, ki ga na kratko tudi ek. Kratica po- ice angleških be- ygen-erap, ki jih oveno: gorivo star železo. men novega po- omočiti proiz- a iz ložka, ki se rzle grodlja ter za, konstruk- enostnem agre- nje najvažnejše,

tem ko je ob strani še ena odprtina za odvajanje nastalih dimnih plinov.

Kot gorivo služi mazut, ki ga dovajamo v peč skupaj s kisikom, ki omogoča močno intenziviranje plamena. Plamen izredno hitro raztali vložek v delovnem prostoru peči in omogoča ogretje taline na zahtevano temperaturo. Zaradi kratkega talilnega časa se talina dejansko skoraj ne navzame žvepla iz mazuta in tudi čas, potreben za rafinacijo, je zelo kratek.

Praktični poizkusi v laboratoriju B. I. S. R. A. na takšni peči zmogljivosti 5 ton so pokazali izredno dobre rezultate. Celotna šarža, od prebo-

da do preboda, je trajala eno uro, medtem ko je bila poraba mazuta 90 l in kisika 170 Nm³ na tono izdelanega jekla. S tem so dosegli porabo toplote okoli 900.000 kcal na tono jekla, vendar smatrajo, da bi jo lahko pri normalnem in kontinuiranem obratovanju še znižali. Pri teh pogojih in normalnih cenah za mazut, kisik ter električno energijo je ta postopek nedvomno cenejši kot proizvodnja jekla v obločni električni peči enake zmogljivosti.

Izredno važna prednost tega postopka je tudi v tem, da proti pričakovanju ne nastaja gost rjav dim, ki je značilen za kisikove postopke proizvodnje jekla. Meritve so pri poskusnem obratovanju pokazale, da so v dimnih plinih delci prahu v količinah 0,025 — 0,050 g/m³, kar je znatno manj kot pri standardnih kisikovih procesih.

Tudi izplen je zelo ugoden, saj prekorači 90 %, odvisno od sestave vložka.

Skupno ima FOS postopek naslednje velike prednosti:

- nizki investicijski stroški,
- nizki obratovalni stroški,
- možnost uporabe grodlja in starega železa v vložku v najrazličnejših razmerjih,
- ugoden izplen, posebno v primerjavi z obločno električno pečo enake zmogljivosti,
- enako kot obločna električna peč je lahko tudi peč za FOS postopek zelo različnih dimenzij in zmogljivosti,
- mogoča je zelo učinkovita kontrola celotnega procesa, posebno še z ozirom na temperaturo ter kemično sestavo taline,
- ker pri postopku ni rjava dima, niso potrebne drage naprave za čiščenje dimnih plinov.

Čeprav je ta postopek šele v fazi prvih poskusov, vendar vse kaže, da bo imela jeklarna s pečmi, prirejenimi za ta postopek, ugodnejše eko-

nomske pokazatelje kot elektro jeklarna enake zmogljivosti. Brez dvoma pa bo potrebno še podrobno proučiti določena vprašanja v zvezi z metalurškim potekom procesa, tako da bo tudi metalurška stran procesa tako jasna kot izgleda, da je ekonomska.

Izmed negativnih strani je treba omeniti predvsem zelo veliko porabo kisika, ki je povezana z zelo forsirano porabo goriva in pa vprašanje vzdržnosti ognjevdržne obzidave. Vendar na zadnje vprašanje bomo d. bili odgovor šele potem, ko se bo ta postopek praktično uveljavil.

Vsekakor pa kažeta tandem peči, ki so jo prav tako letos pričeli uvajati in FOS postopek, da se jeklarski strokovnjaki v raznih delih sveta trudijo, da bi izpopolnili kisikov proces za proizvodnjo jekla in s tem omogočili velike storitve, dobro kvaliteto jekla ter čim bolj cenoeno proizvodnjo.

K.

Ko se vrača življenje

»Tole naše tovarštvo je čudovito,« si je dejal. A do popolnega zlitja tkiv in čustev v en organizem še nekaj manjka. Ko smo sprevideli, da mu ne moremo pomagati, bi morali ostati z njim. Razumem Martina, ki venomer pripoveduje, da moramo živeti, če ne zaradi sebe, pa zaradi onih v dolini. Ljudem smo vera in upanje, to je res. Morda naša žrtev res ne bi imela nobenega smisla? Kako čudno je včasih na svetu. Svoboda biva v premraženih telesih in zato, da bi nekoč zaživela, morajo živeti vsa ta neumna telesa. Morajo vztrajati in ne smejo umreti, kadar bi po naravnih in moralnih zakonih morala. Ali ni življenje po škribinski hajki zgubilo del vrednosti in je postalo nekam obtožujoče.

Manjkala sta Gorjanova plemenitost in njegova skrb za to, da bi bilo tovarišem dobro. Da bi njihov optimizem vselej zmagoval nad napani. Darkov spomin je postajal od dne do dne nadležnejši. Oglašal se je tudi v tovariših. A v Darku je že kluval. Pogovoru o Gorjanu so se ogibali, a Darko se je že nekaj dni vztrajno pripravljaj, da bo spregovoril z Martinom.

V tistih dneh na Poljančevem rovtu si je do skrajnosti prizadeval, da bi partizanski družini nadomestil zmrzlega tovariša. Že za njegovega življenja je sprejel del starčeve vere, ki je bila globoko v svojih koreninah krščanska, a je bila oprta na dokaj stvarno življenje. Po Gorjanovem verovanju je bila večna edinole domača zemlja. Zanj ni bilo ne nebes, ne vič, čeprav je trdno veroval v višjo pravico in moč, ki je izven ljudi in se ji je treba pokoriti. Prepričan je bil, da je njihov boj svet. Da je odpiranje nedri domači zemlji — revnim in teptanim — božja volja. Med partizani se je bil naučil, da so lačni in zatirani proletarci. Beseda mu dolgo ni šla z jezika. Ko je doumel njen pravi smisel, jo je pa neprestano vpletal v svoja pripovedovanja in v svoje polglasne molitve, ki jih je opravljal pozno v noč. Sprva so se mu nekateri posmehovali, če je marsikak dogodek pojasnil s svetopisemskimi prispeodobami. Pozneje so se privadili in so mu odgovarjali tako obzirno, da je čutil njihovo strpnost. Počasi so se tudi njegove svetopisemske zgodbe prepletale z radijskimi poročili, vsebino brošur, Martinovimi govori in političnimi urami. Tako je nastala zmes nove Gorjanove vere, ki se je razlikovala od prejšnje. Pokorščino in ponižnost je za vedno pokopal. »Če te udarijo, ne nastavljaš še drugega lica, temveč užgi nazaj,« si je pogosto dopovedoval.

Plast za plastjo je Darko snemal kopreno z dogodkov, o katerih niso nikoli spregovorili. Zvečer, ko je legal na kraj vrste k tovarišem, je čisto določno čutil ledeni objem, v kakršnega se je pogreznil pod vrhom Škrbine Gorjan.

»Ko je dogorel plamen njegovih moči, je vedel, kaj je njegova dolžnost. Ni mu bilo treba začeti boja s svojimi slabostmi. Ne sebe, Martina je moral pogovarjati, naj mu pustimo omagati na snegu. Ko je šlo za naša življenja, ni premošljeval o svojem. To je bila moč njegove kmečke vere.« Drago je pogosto poslušal svoj notranji glas. Kričal mu je takšne misli. Prihajale so v senca, ki so pordela, v lica, ki so zatrzala in v čelo, ki se je nagubalo. Vedno je sledil razbijajoč odmev:

»Ali bi ti ravnal tako kakor Gorjan?«

Ker odmev ni dobil odgovora, se je neprestano odbijal od sten njegove zavesti.

Skušal se je spomniti vseh podrobnosti o tistih urah, ko so s poslednjim kancem moči in volje omahovali čez preval. Vsak dan bolj ga je imelo, da bi spregovoril z Martinom in čutil je, da ne bo mogel več dolgo odlašati. »Neko opoldne, ko bo sonce vrh smrek, mi bodo besede privrele čez ustnice. Takrat mu bom rekel, naj mi dovoli, da se grem v peči posloviti. Saj še leži na polici. Led ga trdno veže k njegovi zemlji. Šele odjuga ga bodo pokopale v meliščih. Moram mu stisniti roko. Še enkrat pogledati njegova poraščena lica in poklekni ob njem ter trenutek zamaknjeno strmeti dol, v našo vas. Z njim še enkrat pogledati čez zasnežena polja...«

Potem je dvignil oči od plamenov, ki so krvaveli v njegovih očeh in se vprašal:

»Bogve, ali se je umiril, ali je zaspal? Ne, Gorjan gleda. Zanesljivo leži z odprtimi očmi in gleda. Nič več ni mogoče odlašati. Moram videti lesk prihodnosti in svobode. Zanesljivo ga je ohranil na svojih mrtvih očeh.«

Preden je zaspal, so se mu oči vsak večer orosile. Ponoči je rosa zmrznila in pobelila njegove trenalnice.

30-letnica smrti Antona Zugwitza

V Svečah na Koroškem se je leta 1875 rodil Anton Zugwitz. Kot sin delavca je že v rani mladosti spoznal vso revščino in trpljenje. Še ko je obiskoval ljudsko šolo, je že moral biti v službi kot pastir pri bogatih kmetih. Po-

zadružništva, ki edino lahko podpre delavstvo v njegovem mezdnem boju. Zaradi tega ga vidimo med ustanovitelji socialističnega zadružništva, ki se mu je posvetil z vsem svojim srcem. Njegovo delo in prizadevnost v organizaciji

na brvi na Borovljah spodrsnilo in utonil je v deroči Savi.

Dvorana Delavskega doma, kjer je ležal na mrtvaškem odru, je bila vsa zavita v rdeče. Ob glavi dve rdeči zastavi, za katerima je korakal prej tako ponosno, ob krsti pa 32 rdečih vencev, to je bilo zadnje, kar so dali jesenjski sodrugi svojemu najstarejšemu socialističnemu borcu.

Njegov pogreb, prvi civilni pogreb na Jesenicah, pred tridesetimi leti, je pokazal vso priljubljenost tega značajnega moža.

Na čelu pogreba rdeč prapor SMRJ, za njim pa ogromen žalni sprevod, v katerem stopa ves marksistični življenjski in javni delavci Jesenic in Javornika. Med njimi so najvišji predstavniki socialističnih, političnih, strokovnih zadružnih in kulturnih organizacij iz Ljubljane, Zagorja, Celja in Maribora s sodrugom Leskoškom na čelu, predsednikom Strojarske komisije.

Kovinarska godba igra žalostinke, pevci Svobode Javornik zapojejo v slovo, poleg drugih govornikov ob odprtem grobu pa mu jesenjski kovinar med drugim pove:

»Vsi Ti priznavajo Tvojo kremenitost in značajnost. Kot socialistu pa so ti odrekli prostor na blagoslovljeni njivi, zato boš počival tu zadaj, kamor pokopavajo samomorilce, kjer zemlja ni »žegnana«. Tako so odločili tisti, ki bi že po svojem stanu morali propagirati strpnost in ljubezen do bližnjega. Ne zvonijo ti zvonovi, plačani z delavskimi žulji, akordi delavske godbe ti donijo v zadnji pozdrav. Kdo more zabraniti blagoslov nam? Blagoslovljamo te vsi, ki verujemo v bodočnost in vstajenje človeštva!«

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

MARTINA GASARJA

se iskreno zahvaljujemo dr. Tancarju in dr. Kendi, ki sta mu lajšala bolečine. Posebno pa se zahvaljujemo družbenim organizacijam na Hrušici, pevcem in godbi za garkljive žalostinke, tov. Bertiju Brunu za poslovilne besede ob odprtem grobu, voznikom motornih vozil ter vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga spremlili na zadnji poti.

Zena in sinovi z družinami

Anton Zugwitz, ki se je pred tridesetimi leti na nekdanji brvi čez Savo na Borovljah smrtno ponesrečil.

zneje se je zaposlil pri apnenici, nato pa v borovljski železarni. Leta 1896 je prišel na Jesenice, kjer je ostal nad 25 let v službi KID. Že v borovljski železarni je bil član socialdemokratske kovinarske organizacije in po prihodu na Jesenice se je takoj priključil napredno mislečim delavcem ter jim pomagal pri ustvarjanju socialistične kovinarske organizacije. Tej organizaciji je ostal zvest vse do svoje zgodnje smrti.

Zugwitz je kmalu spoznal tudi važno vlogo delavskega

so pravilno ocenili vodilni delavci socialističnega zadružništva v Ljubljani. Zato so ga 1921. leta pregovorili, da je zapustil delo v železarni in od tedaj naprej delal samo pri organiziranju in vodenju socialističnega zadružništva na Jesenicah. Na tem položaju je ostal do smrti.

Dne 21. novembra 1933 se je smrtno ponesrečil. Bil je na Blejski Dobravi, kjer je pregledal poslovanje prodajalne podružnice Splošne gospodarske in konzumne zadruge. Pri povratku mu je

Premiera »Triglavskih strmin« na Jesenicah

Zabeležili smo že, da je bil obnovljen slovenski planinski film »Triglavske strmine«, ki so ga sredi poletja leta 1932 posneli scenarist Janez Jalen, režiser Ferdo Delak, snemalec Metod Badjura ter igralci Joža Čop, Miha Potočnik, Jože Kunstler, Milka Badjura, Pavla Marinko-Murka, Uroš Župančič in Danilo Cerar.

Film »Triglavske strmine«, ki so ga v jubilejnem letu krovne planinske organizacije in v počastitev 20-letnice nove Jugoslavije na novo montirali, izboljšali in izpopolnili z glasbo Bojana Adamiča ter besedilom, si homo lahko že prihodnje sredo ogledali tudi na Jesenicah. Jeseniška premiera »Triglavskih strmin« bo 18. decembra ob 19. uri v kinu »Radio«, ob predstavi pa se bodo predsta-

vili nekateri sodelavci, ki so pred 31 leti pomagali ustvariti prvi slovenski celovečerni igrani planinski film.

Pavla Marinko-Murka

Kaj bomo gledali v kinu?

KINO »RADIO«

14. in 15. decembra ameriški film **PRVI UPORNIK**, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

16. decembra francosko-italijanski CS barvni film **AUSTERLITZ**, ob 17. in 19. uri.

17. in 18. decembra angleški film **VSO DOLGO NOČ**, predstave 17. dec. ob 17. in 19. uri, 18. dec. ob 17. uri.

18. decembra slovenski film **TRIGLAVSKE STRMINE**, ob 19. uri svečana premiera.

Po predstavi se bodo predstavili glavni igralci: Janez Jalen, Uroš Zupančič in Miha Potočnik.

19. in 20. decembra nemški barvni film **NISEM KASANOVA**, ob 17. in 19. uri.

21. decembra angleški barvni film **DOKTOR IN LJUBEZEN**, ob 17. in 19. uri.

KINO »PLAVŽ«

14. in 15. decembra angleški film **VSO DOLGO NOČ**, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

16. in 17. decembra francosko-italijanski CS barvni film **AUSTERLITZ**, ob 18. in 20. uri.

19. in 20. decembra francoski film **LEPA AMERICANKA**, ob 18. in 20. uri.

21. decembra jugoslovanski film **DESANT NA DRVAR**, ob 18. in 20. uri.

KINO ŽIROVNICA

14. decembra sovjet. barvni film **POVEST O SIBIRSKI ZEMLJI**.

15. decembra slovenski film **TISTEGA LEPEGA DNE**.

18. decembra francosko-italijanski CS barvni film **AUSTERLITZ**.

21. decembra francoski film **LEPA AMERICANKA**.

KINO DOVJE

14. decembra slovenski film **TISTEGA LEPEGA DNE**.

15. decembra sovjet. barvni film **POVEST O SIBIRSKI ZEMLJI**.

19. decembra francosko-italijanski CS barvni film **AUSTERLITZ**.

21. decembra angleški film **VSO DOLGO NOČ**.

KINO KOROSKA BELA

14. decembra francoski film **LEPA AMERICANKA**.

15. dec. slovenski barvni film **SREČNO, KEKEC**.

16. decembra angleški film **VSO DOLGO NOČ**.

21. decembra nemški barvni film **NISEM KASANOVA**.

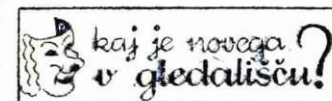
KINO KRANJSKA GORA

13. in 14. decembra slovenski barvni film **SREČNO, KEKEC**.

15. decembra francoski film **LEPA AMERICANKA**.

19. decembra angleški film **VSO DOLGO NOČ**.

20. in 21. decembra francosko-italijanski CS barvni film **AUSTERLITZ**.

SOBOTA, 14. decembra, ob 19.30 uri: F. G. Lorca **DOM BERNARDE ALBE**. Zaključena predstava za sindikat železarne Jesenice. — Zveze z vlaki ugodne. Vstopnice dobite pri sindikalnih poverjenikih v ekonomskih enotah.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 13. decembra od 12. ure do 20. decembra do 12. ure.

ZAHOVNI DEL JESENIC: dr. Franc Trampuš, Jesenice, Cesta revolucije 9, tel. 245 — interni 874.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, telefon 245 — interni 728.

ŠPORT IN KULTURA

Prijateljska mednarodna hokejska tekma

Jesenice : KAC (Celovec)

2 : 2 (1 : 0, 0 : 1, 1 : 1)

V nedeljo zvečer je bila na drsališču Podmežakljo prijateljska hokejska tekma med Jesenicami in moštvo KAC iz Celovca. Takoj na začetku smo lahko videli, da bo igra enakovredna, temperamentna in hitra. Položaji so se zelo hitro menjavali, možnosti za zadetek so imeli oboji, niso pa jih znali izkoristiti. Šele v 14. minuti je Tišler na lepo podajo Felca dosegel gol za Jesenice in z rezultatom 1 : 0 je bila zaključena prva tretjina.

V drugi tretjini je bila igra zelo ostra in nervozna, tako da sta morala sodnika pogosto posredovati. Izključena sta bila najprej Pleticha, nekaj trenutkov za njim pa še Kanadčan Tambellini. Po hitri igri je v 16. minuti izenačil Tambellini.

Tretja tretjina se je začela s silovitim tempom. Zaradi napake naše obrambe je Puschnig dosegel vodilni gol za KAC. Igra je postala nervozna; ko je Kanadčan Tambellini udaril s palico našega igralca, ga je sodnik Kaltenekar izključil za dve minuti, zaradi ugovaranja pa mu je kazen podaljšal še za 10 minut, vendar ga je med tem časom lahko nadomestil drug igralec. Minuto pred koncem je Tišler dosegel izenačujoč gol, ki ga pa sodnik Valentin iz Celovca ni hotel

priznati, češ da so bila vrata premaknjena. Po mednarodnih pravilih pa je gol veljaven, če so bila vrata premaknjena med akcijo, iz katere je padel gol. Zato je bil končni rezultat srečanja 2 : 2 (1 : 0, 0 : 1, 1 : 1).

Domači so igrali zelo dobro, posebej pa je treba pohvaliti vratarja Novaka, ki je ubranil mnogo nevarnih strel. Z izidom smo lahko zadovoljni, saj igrajo za KAC trije Kanadčani: Berglund, Lemon in Tambellini. Streli: Tišler 2 za Jesenice in Tambellini ter Puschnig po enega za KAC.

Tekmo sta pred 5.000 gledalci sodila inž. Kaltenekar z Jesenic in Valentin iz Celovca. Na koncu tekme je zvezni sodnik Krisch izjavil, da je zadnji gol veljaven in da se bo jugoslovanska hokejska zveza pritožila na mednarodno hokejsko zvezo zaradi ne-

pravilnega ravnanja sodnika Valentina iz Celovca.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

KAC: Hübner, Knoll, Kryze, Schager, Terfernig, Berglund, Lemon, Samonig, Maniter, Tambellini, Kokl, Posaring, Puschnig, Romauch. **Jesenice:** Novak, Korantar, Trebušak, Kristan, Brun, Mlakar, Tišler, Felc, Smolej, Jan B., Klinar, Valentar, Hribar, Pleticha in Mlakar I.

Z moštvom KAC so Jesenice odigrali od leta 1956 naprej 15 tekem in to 6 v Celovcu ter 8 na Jesenicah. V teh tekmah so Jesenice prejele 109 golov, dali pa so jih 77. Stanje tekem je 7 : 6 za KAC in dve neodločeni.

Polde Karlin

HK Jesenice :

HK Kr. gora 6 : 0

(4 : 0, 1 : 0, 1 : 0)

Personalne vesti

ZA ČAS od 16. do 30. novembra 1963:

28 sprejetih delavcev, 36 obračunanih delavcev, 2 sprejeta uslužbenca in 3 uslužbenci obračunani.

UPOKOJENA STA BILA NASLEDNJA SODELAVCA:

Anton Kos, 1912, martinarna — v ZJ 10 let; Aleksander Šebek, 1908, elektro delavnik — v ZJ 32 let.

Upokojenima sodelavcema želimo, da bi dolgo uživala zasluženi pokoj!

POROČILI SO SE:

Franz Mavrer, konstrukcijska delavnica, z Marijo Drol; Marjanca Dakskofler, oddelek za zunanjo trgovino, z Janezom Komelom; Breda Pogačar, splošni sektor, z Janezom Trstnjakom; Anton Ferčej, konstrukcijska delavnica, s Silvo Udovič; Franc Jan, Javornik II, z Zlato Kuhar; Ivan Smole, Javornik I, z Ano Furlan.

Čestitamo!

RODILI SO SE:

Andreju Jalnu, jeklovlek — deklica; Pavlu Kurentu, martinarna — deklica; Jožetu Kolegarju, Javornik I — deklica; Olgi Mlakar, UOS — deklica; Francu Zupanu, martinarna — deček; Zukiču, plinski generatorji — deček.

Čestitamo!

USPEL PROPAGANDNI NASTOP JUDOISTOV

V ponedeljek je bil v domu Partizana propagandni nastop judoistov kranjskega Triglava in Olimpije iz Ljubljane. Kranjčani so pokazali nekaj osnovnih prijemov stoji, Ljubljanačani pa borbo na tleh.

Za zaključek je bilo prijateljsko srečanje obeh ekip, ki so ga odločili v svojo korist Kranjčani z rezultatom 10 : 8.

Ta propagandni nastop si je ogledalo veliko mladine, ki je pokazala veliko zanimanje za ta šport. Organizatorjem gre vse priznanje in pohvala!

ZAHVALA

Podpisani Franc Fornezzi se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru vzdrževanja Javornik za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Franc Fornezzi, Kidričeva 36, Jesenice

Mednarodno srečanje kegljačev na ledu

V nedeljo dopoldne je bilo na drsališču Podmežakljo mednarodno srečanje kegljačev na ledu. Srečanja so se udeležili Jeseničani in gostje iz Avstrije in to ASKO — Riegersdorf, Arnoldstein, Rosenbach in PSV Villach.

Zjutraj okoli 8. ure se je javilo na ledeni ploskvi 13 ekip in sicer 9 z Jesenic in 4 iz Avstrije. Po peturnem kegljanju so sodniki lahko izračunali končne rezultate.

Prvo in drugo mesto so zavezle Jesenice, šele tretje mesto je pripadlo gostom iz Avstrije.

Rezultati:

1. Jesenice I — 19 točk (Drinovec, Klinar, Koblar, Gerdej)

2. Jesenice II — 16 točk (Šlibar, Kos, Sodja, Lšan)

3. ASKO — Riegersdorf, 16 točk

Kegljaški klub Jesenice je srečanje dobro organiziral in izvedel. Prihodnje srečanje bo v nedeljo dopoldne na

igrišču Podmežakljo s pričetkom ob 8. uri.

Polde Karlin

Sankači se pripravljajo

Po vsem svetu se mrzlično pripravljajo na bližajoče se olimpijske zimske igre v Innsbrucku. Olimpiade se bodo udeležili tudi sankači, če bodo izpolnili postavljene norme.

V nedeljo, 15. decembra bo testiranje 21 kandidatov, od katerih jih bo izbranih 10 za skupni trening, čim zapade sneg. Izmed te deseterice se jih bo 5 do 6 udeležilo olimpiade, če bosta na to pristala Olimpijski komite in Sankaška zveza Slovenije.

Testiranja se bodo udeležili tekmovalci iz Tržiča, Begumj, Bohinja in Jesenic, iz neznanih vzrokov pa ni prijav iz

Idrije in Kranja. Letos bo prvič skupen trening sankačev, kar je zelo pohvalno, saj druga inozemska moštva delajo to že vrsto let.

Za izpolnitev norm je med sankači veliko zanimanje. Tako sta jeseniška tekmovalca brata Ulčar trenirala na Triglavskem ledeniku že v oktobru in tudi ostali tekmovalci se marljivo pripravljajo. Velike težave pri treningih imajo zaradi tekmovalnih prog, ki bi ustrezale mednarodnim normam in jih v Sloveniji ni. Z zgraditvijo tekmovalnih prog pa bi se izboljšala tudi kvaliteta tekmovalcev.

Mladinci EE transport so zborovali

Dne 25. 11. 1963 je bilo prvo večje zborovanje mladinske organizacije EE transporta v letošnjem letu. Zborovanja se je udeležilo preko 40 mladincev. Prisotni so bili tudi mladinci mladinske brigade. Trenutno je v naši enoti zaposlenih 56 mladincev, kar predstavlja velik del celokupnega staleža. Razpravljali so o povečanju produktivnosti, statutu podjetja in raznih problemih.

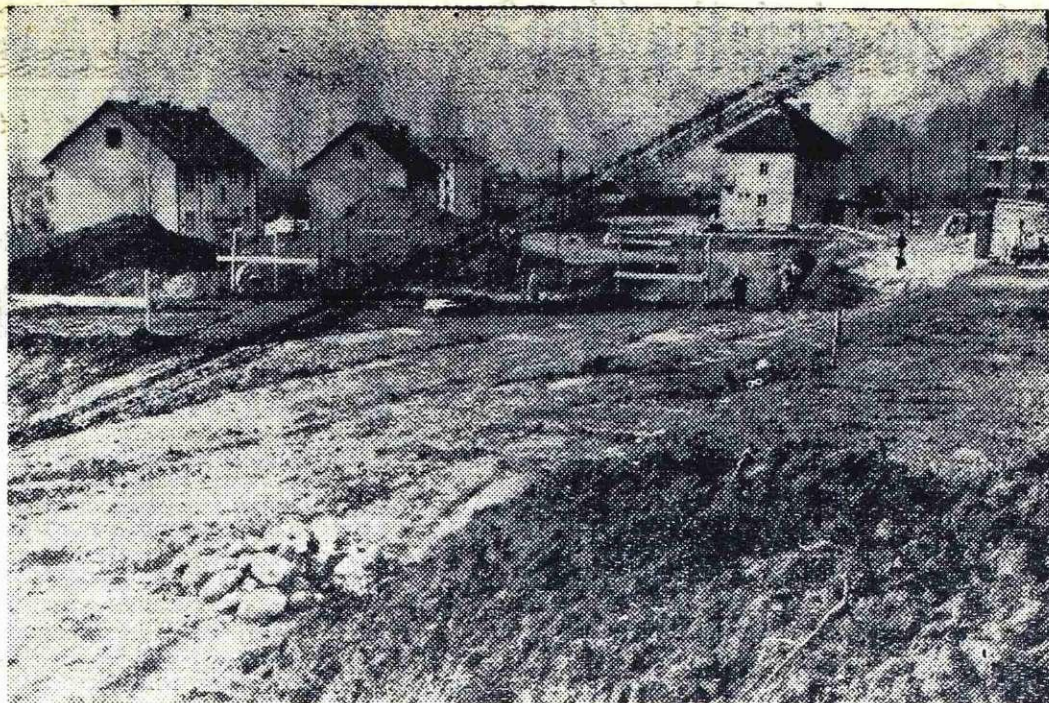
V razpravi o produktivnosti so navzoči živahno sledili razlagi, v čem je bistvena naloga mladincev kot najmlajših upravljalcev za dvig produktivnosti, kakšno nalogo ima vodilni kader in končno tudi vpliv denarnih sredstev, vloženih za dvig produktivnosti. Pojasnjeno je bilo, da so vloge delavcev, delovodij, tehnikov in inženirjev razdeljene in utrjene, vendar morajo biti skladne in enotne za dvig produktivnosti. Mladinci, predvsem starejši, morajo nuditi svoj delež v tem, da bodo več delali, hitreje, boljše in kvalitetno. Delovodje morajo skrbeti za dobro organizacijo dela svoje izmene ali skupine. Obratovodja in asistent pa morata koordinirati in nadzorovati delo, izkoriščanje zmogljivosti, da bi dosegli večjo produktivnost in ekonomičnost proizvodne enote.

Ugotovljeno je bilo, da so mladinci premalo seznanjeni z načinom upravljanja, delitve osebnih dohodkov, interimi pravilniki, normnim in premijskim sistemom ter sploh z gospodarjenjem. Zato so sklenili, da bodo organizirali več predavanj. V ta namen je obratovodstvo na rednem proizvodnem posvetovanju zadolžilo posamezne vodje oddelkov in referatov za naslednja predavanja: »Tehnologija transporta Železarne Jesenice, sodobni transport in perspektivni razvoj transporta«, »Strojne naprave, konstrukcija in pomen«, »Način delitve osebnih dohodkov in pomen knjigovodstva«, »Transportne kapacitete in spoznavanje materiala«, »Formiranje stajinskih penalog, vzroki in vpliv na osebne dohodke ter splošno o pogodbi med ŽJ in ŽTP«, »Struktura samoupravnih organov in njihova vloga«.

Pri razpravi o statutu so mladinci pozorno sledili tolmačenju o večjih samoupravnih pristojnostih DS EE in ZEE. Prav tako so z zanimanjem sprejeli razlago sklepov

DS EE transporta o reorganizaciji.

Najmlajši mladinci, člani mladinske brigade, so predlagali, da bi njihove osebne dohodke vsaj deloma izenačili z osebnimi dohodki ostalih mladincev, ki spadajo pod EE transport. Zahtevo so utemeljevali s tem, da sta proizvodnost in dolžnost mladinske brigade enaki s proizvodnostjo in dolžnostmi rednih mladincev.

V drugi polovici oktobra so na Koroški Beli začeli z gradnjo novih stolpičev, o čemer smo že poročali. Zaenkrat so zakoličili ter izkopali gradbene jame za prve tri stolpiče, začeli pa so tudi že z betoniranjem temeljev

Občinski odbor SZDL o šolstvu

Občinski odbor SZDL Jesenice je obravnaval problematiko šolstva v komuni. Zavod za pedagoško službo je dobro pripravil poročilo, ki je zajemalo sestav šolskih odborov, teme obravnav posameznih vprašanj, delitev dohodka med šolo in družbo, gibanje dohodkov in izdatkov za leta od 1961 do 1963 ter prikaz višine osebnih dohodkov posameznih prosvetnih delavcev.

Poudarjeno je bilo, da bi morali šolski odbori aktivneje urejevati vrsto vprašanj in odnose znotraj šole. Pohvaliti je treba tiste, ki so znali k delu pritegniti širši krog občanov in so za posamezna vprašanja imenovali posebno komisijo. V organ delovnega kolektiva bi bilo treba vklju-

čiti vse zaposlene na šoli. Šolsko administracijo je treba poenostaviti, da bodo vodje šol svoje delo lažje usmerjali v krepitev in usposabljanje organov upravljanja, posebnost pa v napredek vzgojno-izobraževalnega dela na šolah. Sedanji način v celoti še ni dovoljeval, da bi se znotraj šol v večji meri razvila delitev dohodka po delu. Šolam so bila namreč okvirno zagotovljena sredstva že vnaprej, ne glede na to, ali bodo opravile svoje naloge. Na delitev po delu vsekakor vpliva zelo neizenačeni materialni in kadrovski pogoji posameznih šol. Šole delajo v različnih socialnih razmerah, pa tudi psihofizične sposobnosti učencev posameznih razredov in šol so različne. Teh lastnosti zaradi pomanjkanja objektivnih meril še ni bilo mogoče izmeriti, zato je tudi bolj točna delitev dohodka po kvaliteti dela še težko izvedljiva.

Š A H

OBČNI ZBOR ŠAHOVSKE SEKCIJE NA JAVORNIKU

V nedeljo, dne 24. novembra je imela šahovska sekcija DPD Svoboda »Franc Menčinger« redni letni občni zbor. Govorili so o uspehih in neuspehih te sekcije v preteklem letu. V obširnem poročilu je predsednik društva tov. Orešnik govoril o bodočem delu sekcije in o izgradnji novega družbenega doma, v katerem bo tudi šahovska sekcija dobila svoj prostor. Omenil je tudi, da bi morali pridobiti nove člane, posebno iz bližnjih domov, ki že imajo možnost sodelovanja. Vsi navzoči so soglašali, da stari odbor nadaljuje svoje delo v prihodnjem letu. Določen je igralni čas: v torkih od 19. ure in v nedeljah od 9. ure naprej v tistem prostoru.

Ob zaključku je bil brzoturnir, na katerem je samo Miro Noč ostal neporažen. Za njim so se zvrstili: inž. Begeš, Zupan, inž. Jenko, Ciuha in drugi.

Klubska prvenstva so bila začela 15. decembra, na katerem bo mogoče doseči III. kategorijo.

Člani občinskega odbora SZDL so v razpravi obravnavali še druge probleme. Predvsem je bila iznešena zahteva, naj odgovorni za šolstvo poskrbe, da bodo v osnovnih šolah za vse predmete na razpolago učne knjige. Knjige so bile doslej prepogosto izmenjane in zato največkrat nepoznane dotiskane. Stalna menjava knjig slabo vpliva na kvaliteto pouka in predvsem povzroča večje stroške. Šolske odbore je treba v bodoče izbirati po krajevnih skupnostih in ne več na delegatski način. Med njimi in svetom za šolstvo mora biti več svetovanj.

Z Pomoč šolskim kuhinjam

bo do leta 1965 postopno prenehala, zato bo treba najti nov vir financiranja. Zadnja beseda o tem naj imajo krajevne skupnosti, njihove komisije za socialno pomoč ali pa zbori občanov. Tudi stanovanjski problem prosvetnih delavcev bo treba odločneje reševati. Zavod za pedagoško službo je ugotovil, da obstoji za skoraj sedem milijonov ponudb samoprispevka učnega osebja in da je zato začetek gradnje nujno treba podpreti. O metalurških šolah na Jesenicah je bilo pove-

dano, da samo način financiranja zadržuje, da nimajo takega statusa kot vse druge šole. Financiranje v šolstvu bo treba v prihodnje razvijati s posebno skrbjo, predvsem z vidika potreb po kadrih in nenehnega naraščanja kulturne ravni državljanov. Navzoči niso bili prepričani, da je prav, da povečani del občinskega prispevka ni šel v celoti za šolstvo.

Po obravnavi so navzoči sprejeli priporočilo za svet za šolstvo in občinsko skupščino. B. B.

Iz jugoslovanskih železarn

ZELEZARNA SMEDEREVO

V smederevski železarni je začela obratovati nova kompresorska postaja, ki ima dva velika kompresorja, od katerih ima vsak zmogljivost 50 kub. m komprimiranega zraka na minuto. Z obratovanjem nove kompresorske postaje bodo odpravljene številne težave, ki so jih povzročali do sedaj manjši kompresorji s pogostimi okvarami. Nekatere od teh bodo likvidirali, dva bodo zadržali in jih po potrebi premeščali iz obrata v obrat, največjega in obenem tudi najstarejšega pa bodo prenovili in vključili v redno proizvodnjo. Takrat bodo v celoti zadovoljili vse potrebe po komprimiranem zraku v smederevski železarni.

METALSKI ZAVOD »TITO« SKOPJE

V devetih mesecih letošnjega leta so v skopski železarni ustvarili 2.530 milijonov dinarjev dohodka v planskih prodajnih cenah. To predstavlja 61 odst. letnega plana oz. okoli 81 odst. devetmesečnega plana. Če bi to

realizacijo primerjali z enakim obdobjem lanskega leta, potem je proizvodnja večja za 15 odst., kar pomeni z ozirom na katastrofalen potres in njegove posledice zelo lep uspeh.

RUDNIK IN ZELEZARNA VAREŠ

Tudi v podjetju Rudnik in železarna Vareš je že tradicija, da se vsako leto poslovijo od svojih upokojenih sodelavcev. V domu »Partizana« v Varešu so se letos poslovili od članov kolektiva, ki so bili upokojeni od julija lani do julija letos. 102 upokojenim sodelavcem, nekaj pa jih je bilo na letnem dopustu ali v drugih mestih izven Vareša, je poklonilo podjetje ročno uro, po svečani razdelitvi daril pa je bila za navzoče prirejena majhna zakuska. Od upokojenih tovarišev in tovarišic sta se poslovila Dobrosav Jevrić in Marko Arsenić, ki sta v svojih pozdravnih govorih zaželela upokojenim sodelavcem, da še naprej ostanejo tesno povezani s kolektivom, v katerem so preživeli večji del svojega življenja.

ZELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice - Ureja redakcijski odbor - Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - Fotokopisov in fotografij ne vračamo - Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice Tel. int. 758 in 394 - Tisk ČF - Gorenjski tisk